

Ine Andreoli

EEN WERELD IN ÉÉN LAND

Zuid-Afrika, een belevenis

Mosae Mondo

De auteur heeft haar uiterste best gedaan bij het samenstellen en schrijven van dit boek. Lezers kunnen echter op generlei wijze rechten ontlēnen aan de toeristische en/of andersoortige informatie in dit boek.

ISBN 978 90 8666 321 7
NUR 508

© 2014, Ine Andreoli
Mosae Mondo, Maastricht
Internet: www.boekenplan.nl en www.booxstore.nl
Foto's: Lou Andreoli

Tevens verschenen als E-book:
E-ISBN 978 90 8666 300 2

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieēn, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (Artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Inhoud

Woord vooraf	9
Aankomst	11
De Tafelberg	15
<i>The Birds</i> van Alfred Hitchcock	17
Kaapstad	24
Roosje van de Kaap	28
Bontebok National Park	33
De verenstad Oudtshoorn	36
Een (eerdere) ontmoeting in de Spur	39
Afslag gemist	41
Chaletnummer 10	44
Addo Elephant National Park	46
Donderweer	48
Mountain Zebra National Park	50
Het voormalig <i>tuisland</i> Transkei	54
Een georganiseerde safari	57
Tiekiedraai	61
Hluhluwe Game Reserve	63
Bankzaken	66
Weerzien met 'onze' sangoma	67
False Bay Park	70
Mkuze Game Reserve	72
Umfolozi National Park	74
Zuid-Afrika: onveilig?	75
Itala Game Reserve	77
Een lifter met een mes	80
Dassies op bezoek	83
Overnachting in Phalaborwa	84
Kruger National Park	86
Aankomst in het Kruger National Park	88
Het duizenddingentasje	91
Parende leeuwen	93
Veel wild en drie rand	96
Een papband	99
Een draai loop	101
Satara	103
Een bijzondere ontmoeting	105

Honey badgers *108*
Pretoriuskop *110*
Een warm hapje gaat aan onze neus voorbij *112*
Eindelijk een cheeta *114*
Oog in oog met wilde honden *116*
Lower Sabie *118*
Bavianen op rooftocht *120*
Een gevangen vleermuis *122*
Afscheid van Zuid-Afrika *124*

Wetenswaardigheden over Zuid-Afrika

Geografie *133*
Economie *134*
Milieu *135*
Bevolking *136*
Geschiedenis *137*
Staatsinrichting *140*
Mensenrechten *141*
Sociale situatie *142*
Religie *143*
Taal *144*

Nationale parken en wildreservaten van Zuid-Afrika

Mkuze Game Reserve *149*
Hluhluwe Umfolozi Park *149*
Itala Game Reserve *150*
Spioenkop Game Park *151*
The Greater St. Lucia Wetland Park *151*
Kruger National Park *152*
Addo Elephant National Park *154*
Mountain Zebra National Park *155*
Bontebok National Park *156*
Kalahari Gemsbok National Park *157*
Augrabies Falls National Park *158*
Willem Pretorius Game Reserve *159*
Golden Gate Highlands National Park *160*
Kaap de Goede Hoop Natuurreservaat *160*

Regels in wild- en natuurreservaten *162*

Algemene informatie en tips *165*

Nuttige adressen *174*

Woordenlijst *175*

Reisschema 1^e reis *178*

Reisschema 2^e reis *179*

Geraadpleegde literatuur en internetsites *181*

Woord vooraf

Zuid-Afrika is een land met een buitengewone gevarieerdheid aan stammen, culturen, religies en talen. Het is veelzijdig met prachtige landschappen, een rijke historie en een verscheidenheid aan flora en fauna. Vandaar dat Zuid-Afrika vaak aangeduid wordt als ‘Een wereld in één land’. Een andere al evenzeer toepasselijke naam die wordt gebruikt, is ‘Regenboognatie’. Zuid-Afrika heeft voor ons iets wat moeilijk te beschrijven valt, maar toch wil ik met dit boek proberen duidelijk te maken waarom wij een passie hebben voor dit land.

Wij organiseren en plannen onze reizen altijd zelf. Dat wil zeggen: de vliegreis, enkele overnachtingen (dit omdat het niet anders kan) en de auto boeken we vanuit Nederland. Verder komt het zoals het komt. Natuurlijk bereiden we ons gedegen voor en staat de tocht met de plaatsen en streken die we beslist willen zien in grote lijnen op papier. Toch komen we door deze manier van reizen soms voor onverwachte gebeurtenissen en verrassingen te staan. Dit spreekt ons aan. Ook kunnen we, indien nodig, onze route ter plekke aanpassen.

Ons doel is voornamelijk zowel nationale als provinciale wildparken te bezoeken. Het observeren van wild in de vrije natuur is voor ons het belangrijkste. Daarnaast gaat onze interesse uit naar (bijna) alles wat Zuid-Afrika ons heeft te bieden. Lou, mijn man, is gefascineerd door fotografie en hij heeft verschillende foto-exposities op zijn naam staan. Onze gezamenlijke hobby's – reizen voorbereiden, reizen maken, wild spotten, fotograferen, exposeren en schrijven – vormen een perfecte combinatie om optimaal van iedere reis te kunnen genieten. Ik hoop dat dit boek gelezen wordt door mensen die onderuitgezakt op de bank de reis en de sfeer van Zuid-Afrika met ons meebelevan. Daarnaast kan het ideeën, informatie en nuttige tips opleveren voor mensen die zelf reislustig zijn.

In Zuid-Afrika krijgen dorpen hun oude, inheemse namen terug om de nieuwe geest van verzoening weer te geven. Als de naam niet kan worden achterhaald, verzint men nieuwe namen. Straten worden genoemd naar helden uit de oorspron-

kelijke bevolking. Kortom, veel veranderingen. In mijn boek gebruik ik de nieuwe naam (voor zover mij bekend); de oude naam staat er tussen haakjes achter.

Behalve dat het een kostbare zaak is, wordt er door blank en zwart zeer verschillend naar deze veranderingen gekeken.

Opmerking: Afrikaanse woorden zijn schuin geschreven en in een woordenlijst achter in het boek vertaald.

Aankomst

“Uw naam komt niet voor op onze boekingslijst.” Dit krijgen we te horen als we ons willen inchecken in het door ons besproken hotel in Kaapstad. Daar staan we dan, na ruim 13 uur vliegen en de nodige formaliteiten op het vliegveld geregeld te hebben. We kijken elkaar eens aan. Wat nu?

De medewerkers van de receptie zijn vriendelijk. Een van hen brengt ons naar het restaurant, waar we een kopje koffie krijgen. Ondertussen gaat de manager uitzoeken hoe een en ander heeft kunnen gebeuren.

Het restaurant is sfeervol ingericht en door de grote ramen zien we dat het pal aan de haven ligt. Een smalle weg vormt de afscheiding tussen het water en het hotel. Het uitzicht is in één woord fantastisch! Onze ogen blijven dan ook gericht op het buitengebeuren. Er liggen verschillende boten voor het hotel afgemeerd, waaronder een prachtige, oude driemaster. De haven is vol in bedrijf, vissers- en plezierboten varen af en aan. Op de achtergrond van deze bedrijvigheid staat de imposante en indrukwekkende Tafelberg. We kijken dus direct op het karakteristieke kenmerk van Kaapstad.

De combinatie van het geheel is zo perfect als een ansichtkaart die tot leven komt. Het is moeilijk om onze aandacht weer op de manager te richten. Hij komt vertellen dat hij na enkele telefoontjes duidelijkheid heeft gekregen over waar het mis is gegaan. Normaal gaan alle reserveringen vanuit het buitenland via een centraal agentschap in Tshwane (Pretoria). Dit bureau verzamelt reserveringen en geeft ze door aan de desbetreffende hotels. Het agentschap heeft nagelaten het hotel te informeren en onze naam is daar blijven steken. De manager vindt het erg vervelend en verontschuldigt zich. Gelukkig kan hij ons toch een kamer aanbieden.

Zodra we op onze kamer zijn maken we gebruik van de douche en ploffen daarna uitgeteld neer op het bed. Terwijl ik daar lig, laat ik het begin van de dag nog eens aan me voorbijgaan.

Na ongeveer 10 uur vliegen landen wij op Afrikaanse bodem, maar het is nog niet onze eindbestemming. Het vliegtuig maakt een tussenstop in Johannesburg om daarna door te vliegen naar

Kaapstad. De meeste mensen stappen in *Jo'burg* uit. Er komt een ploeg schoonmakers aan boord en er wordt in een rap tempo opgeruimd, zodat de passagiers uit Johannesburg kunnen instappen en we weer verder kunnen vliegen. Ongeveer drieën-halfuur later landen we op Kaapstad International Airport. Hier hebben we naar uitgekeken, we zijn eindelijk weer in *Suid-Afrika*. Na onze eerste reis, twee jaar geleden, wisten we al dat het niet bij die ene reis zou blijven.

Als we de vliegtuigtrap afgaan, lijkt het even of we in het verkeerde land zijn geland, want het is koud en er valt motregen. Gisteren, in Nederland, was het warmer en droger dan hier in Afrika. Er rijden volgeladen bagagewagens, bestuurd door zwarte Afrikanen en terwijl we naar de ontvangsthallen lopen, horen we het gezellige Afrikaanse taaltje om ons heen. Zelfs onze neus wordt geprikkeld door Afrikaanse geuren, we zijn er!

Voordat we het vliegveld kunnen verlaten om het werkelijke Afrikaanse land te betreden, moet er nog van alles geregeld worden. Onze bagage is het eerste waar we achteraan gaan. We hebben maar één grote weekendtas en als handbagage een kleine rugzak. Lou heeft ook nog een schoudertas met documentatie en fotoapparatuur. Dit is het resultaat van bewust inpakken. Na onze eerste reizen kwamen we tot de ontdekking, dat zeker een derde van wat we bij ons hadden, achteraf niet was gebruikt. Door regelmatig te reizen weten we nu wat we écht nodig hebben. We vinden het prettig en gemakkelijk als alle bagage in de achterbak van de auto past. Er hoeft dan niets op de achterbank gelegd te worden; zo proberen we diefstal te voorkomen.

Met onze bagage lopen we langs de douane. Gelukkig wordt er niet moeilijk gedaan en verloopt alles vlot. Daarna gaan we op zoek naar het verhuurbedrijf waar we vanuit Nederland een auto gehuurd hebben. Voordat we de autosleutels van de Volkswagen Jetta in ontvangst kunnen nemen, moeten we de nodige papieren doorworstelen. Na enige technische uitleg over de auto kunnen we eindelijk het vliegveld verlaten en mengen we ons in het drukke Kaapse verkeer. Er wordt links gereden in Zuid-Afrika. Dit is wel even wennen, vooral omdat we direct starten in een vreemde, drukke stad. In het begin komen we ogen tekort en kijken we regelmatig naar de verkeerde kant. Maar zoals gewoonlijk heeft Lou het rijden in een vreemd land snel onder controle. We maken gebruik van een duidelijke plattegrond en vinden zonder problemen het Victoria & Alfred Hotel.

En in dit hotel liggen we na een vermoeide vliegnacht en een ochtend van regelen, uitgestrekt op bed. Veel rust heb ik niet en al gauw ben ik aan het uitpakken. Lou heeft ook geen rust en we besluiten om de omgeving te gaan verkennen.

Het hotel maakt deel uit van het Victoria & Alfred Waterfront, een hypermodern winkel- en uitgaanscentrum rond de oude haven van Kaapstad. De oude pakhuizen en scheepswerven zijn verbouwd tot restaurants, hotels, bioscopen en winkelcomplexen.

Het winkelcentrum is groots opgezet, we weten niet waar te beginnen. We laten ons min of meer leiden door de grote mensenmassa, die vanwege Heritage Day (Dag van het Erfdeel) op de been is. Dit feest wordt uitbundig gevierd met veel eten en drinken, en vooral met muziek. We komen op een plein waar Afrikaanse bands hun geluid laten horen. Om het podium heen staan houten banken in een halve kring en in hoogte oplopend. Het zit mannetje aan mannetje, maar we kunnen ons nog ergens tussen wringen. Binnen enkele minuten zijn we volledig in de ban van de muziek. We klappen net zo hard in onze handen als iedereen en onze lichamen deinen net zo op het ritme van de muziek als dat van alle mensen om ons heen.

Afrikaanse muziek heeft iets boeiends. Het ritme is meeslepend en het komt recht uit het hart. Daardoor doet en geeft het iets. Voor de zwarte Afrikaanse bevolking staat muziek in het middelpunt van het leven. Het is een innerlijke drang die uiting geeft aan gevoelens en die vertelt over de inhoud en beleving van hun leven. De seizoenen en bijzondere gelegenheden, zoals rouw en vreugde, zijn dan ook verbonden met muziek, zang en dans. Daarbij wordt de muziek op zo'n manier gebracht dat iedereen, zelfs wij buitenstaanders, zich erbij betrokken voelt. Iedereen doet actief mee.

Vanuit het publiek komen kinderen naar voren, die spontaan meedansen, zo natuurlijk en soepel zoals alleen Afrikanen dat kunnen. Dit is genieten! De tijd verstrijkt en is totaal niet belangrijk, totdat onze magen beginnen te knorren. Het is tijd voor een klein hapje eten. Na wat rondkijken, zien we een kleine eetgelegenheden, Vicky's lunchroom. We gaan naar binnen en bestellen een tosti met banaan, honing en cheddarkaas. Heerlijk! Daarbij drinken we een kopje rooibos thee, een Zuid-Afrikaanse kruidentheo die wordt gemaakt van twijgjes van een inheemse struik. De plant komt van nature voor als *fynbos* in

de omgeving van de Cederberg. Sinds 1930 wordt de plant gekweekt voor de productie van een drank die op thee lijkt. De twijgen van de plant worden geplukt, gestampt en in de zon ter oxidatie gelegd om zo de rode kleur te verkrijgen.

Als we ons weer tussen de mensenmassa begeven, worden we toch wel *baie moeg* van al dat slenteren en lopen we terug naar het hotel. Op onze kamer zijn de *schoene* snel uit en lonkt het bed.

We waren van plan om in het hotel te dineren, maar buiten is nog volop leven en klinkt de muziek nog steeds. We kunnen het niet laten om weer naar buiten te gaan. De restaurants hebben het enorm druk, de mensen staan buiten in de rij op een plaats te wachten. Wij laten de feestvierende massa achter ons, lopen een stukje verder en ontdekken een Mexicaans restaurant. Niet direct onze favoriet, maar het valt niet tegen. *Die kos* is goed en smakelijk. We houden het vol tot 22.00 uur, maar dan vallen we om van vermoeidheid. Niet vreemd als je bedenkt dat we al 26 uur in touw zijn. En in het vliegtuig lukt het ons nooit om te slapen. Eenmaal op onze hotelkamer liggen we dan ook snel in bed.

De Tafelberg

De Tafelberg levert een bijzondere bijdrage aan de ‘Moederstad’, zoals Kaapstad ook genoemd wordt. Deze benaming is gegeven om de reden dat in 1652 de Hollanders hier de eerste Europese nederzetting vestigden. Over het schitterende ‘decor’ en ‘symbool’ van deze mooie, historische stad wil ik toch ook wat vertellen, al is het summier.

De Tafelberg is een onderdeel van de Tafelbergketen, die zich van de Tafelbaai tot aan Cape Point uitstrekt en hoog boven de stad uitrijst. Het platte massief ligt 1086 meter boven het zeeniveau. Op de berghellingen groeien meer dan duizend inheemse plantensoorten, waaronder veel heidesoorten en irissen. De protea (de nationale bloem van Zuid-Afrika) groeit en bloeit hier in groten getale. Kleine zoogdieren, zoals onder andere het ‘dassie’, een ratachtig beestje, leven zowel op de hellingen als op het plateau.

Bijzonder is dat de top van de berg vaak omgeven wordt door mysterieuze, lichtgrijze mistlierten, die als het ware over de rand van de berg heen golven. Dit verschijnsel wordt door de Capetonians het ‘Tafelkleed’ genoemd.

Een Afrikaanse legende legt uit hoe deze mistflarden ooit zijn ontstaan: de Tafelberg wordt aan de oostkant geflankeerd door de berg Devil’s Peak. Op de helling van deze berg ging een Hollander, Jan van Hunks genaamd, een ‘rookwedstrijd’ aan met een voor hem onbekend persoon. Toen na enkele dagen de vreemdeling aan de verliezende hand was en het duidelijk werd dat Jan van Hunks zou gaan winnen, gaf de onbekende zijn naam prijs; hij stelde zich voor als de Duivel. Direct daarna greep hij Jan van Hunks en verdween samen met hem in een grote rookwolk. Door de grote snelheid waarin zich alles voltrok, bleven er enkele rooklierten hangen die zich tot aan de Tafelberg uitstrekten. En dit zouden de mistflarden zijn die nog geregeld te zien zijn.

Weerkundigen hebben er een andere verklaring voor. De mist ontstaat wanneer de zuidoostenwind vochtige lucht uit False Bay tegen het gebergte omhoogstuwt, waardoor de lucht op circa 900 meter condenseert. Als de mist eenmaal de berg over is, lost het

in de lager gelegen warmere lucht weer op.

Aan de westkant van de Tafelberg ligt de berg Lion's Head. Een kenmerkende berg, die samen met de nabijgelegen Signal Hill de kop en het lichaam van een leeuw vormgeeft. Dit hangt wel af van de fantasie en voorstellingsvermogen van eenieder.

Op de Signal Hill wordt iedere werkdag een oud kanon, genaamd Noon Gun (1890), oorspronkelijk bedoeld voor de verdediging van de haven, met buskruit geladen en precies om 12.00 uur afgevuurd.

De top van de berg is via een kabelbaan te bereiken, maar je kunt de berg ook beklimmen. Er zijn meerdere routes, van een stevige wandeling tot het professionele klauterwerk. Op de top kun je genieten van een adembenemend uitzicht.

***The Birds* van Alfred Hitchcock**

Omstreeks 7.00 uur worden we wakker door het gezoem van de wekker. Vannacht heb ik het horen waaien en regenen, en het regent nog steeds. Het is jammer, maar het weerhoudt ons niet om na het uitgebreide ontbijtbuffet op pad te gaan. Het plan is om vandaag het Kaapse Schiereiland te verkennen. Voordat we vertrekken, nemen we zoals gewoonlijk nog even de voorgenoemen route door. Dan gaan we, gewapend met een fles water onder de arm, op pad. Al gauw rijden we langs de kust van de Atlantische Oceaan. Door de stevige wind rollen huizenhoge golven met flinke schuimkoppen de baaien binnen. Een adembenemend gezicht! De bergen aan de andere kant van de weg zijn bedolven onder prachtige bloemen, waaronder aronskelken en protea's in verschillende kleuren en vormen.

De protea, de nationale bloem van Zuid-Afrika, is vernoemd naar de Griekse god Proteus. Hij beschikte over een gave waardoor hij zijn gedaante naar eigen behagen kon veranderen. De protea is een beschermde plant. De bladeren zijn leerachtig en de bloemen tweeslachtig. Ze zitten in grote groepen bij elkaar en zijn omgeven door talrijke dekbladeren. Er zijn meer dan honderd in het wild groeiende soorten. De bloem wordt door de Zuid-Afrikanen ook wel *suikerbossie* genoemd.

Na 20 minuten rijden bereiken we het plaatsje Houtbaai. Het vissersstadje ligt in een vallei midden tussen de beboste hellingen en, zoals de naam al doet vermoeden, aan een prachtige baai. De Verenigde Oost-Indische Compagnie haalde hier het hout voor zijn schepen vandaan. Daardoor is de naam Houtbaai ontstaan. Nu is het bekend om zijn sfeervolle visrestaurants. De actieve vissershaven biedt een groot deel van de bevolking nog steeds werk. In het plaatselijke museum wordt een historisch overzicht gegeven van de visindustrie. Een andere bezienswaardigheid is *The World of Birds*, een groot vogelpark met wel 450 verschillende inheemse en exotische vogelsoorten.

In Houtbaai willen we de Chapman's Peak Drive opgaan, een lange, steile, in de rotsen uitgehakte kustweg, die ons slinge-

rend langs indrukwekkende kliffen naar de top van Chapman's Peak zal leiden. Maar als we de weg op willen draaien, blijkt dat hij is afgesloten. Er staat een hek met een bord waarop vermeld wordt dat er wegwerkzaamheden worden uitgevoerd. Terwijl we staan te overleggen wat te doen, komt er ineens een groep mannen in sporttenu de weg af rennen. Voordat we ook maar de kans krijgen iets te vragen, stoppen ze en vertellen ze ons dat de weg normaal te berijden is. Het gebeurt regelmatig dat door vallend gesteente het wegdek zodanig wordt beschadigd dat het gerepareerd moet worden. Vaak wordt daarna vergeten het hek weg te halen, aldus de mannen. Met vereende krachten wordt het hek door hen aan de kant gezet. Ze gebaren ons verder te rijden en daar gaan we dan. Terwijl we aan de ene kant de onstuimige oceaan in de diepte zien liggen, kijken we aan de andere kant tegen loodrechte zandkliffen op.

We gaan steil omhoog en we hebben de ene scherpe bocht nog niet gehad of de volgende dient zich al weer aan. Af en toe klopt ons hart in de keel, maar eenmaal op het hoogste punt van de Peak aangekomen, is het uitzicht de ontelbare scherpe bochten meer dan waard. Heel indrukwekkend ligt het bergachtige land met het plaatsje Houtbaai in het midden om de glinsterende baai heen.

Via het vissersplaatsje Kommetjie rijden we richting Smitswinkel. Hier ligt de toegang tot het natuurreservaat Kaap de Goede Hoop. Bij de ingang van het reservaat krijgen wij een foldertje aangereikt met de volgende tekst:

Welkom by een van Suid-Afrika se waardevolste NASIONALE PARKE, waar meer as 1500 fynbossoorte, baie voëls, reptiele, klein soogdiere ('n paar grootbokke mag gezien word) en manjifieke natuurskoon vir die nageslag bewaar word. Die reservaat beskerm interessante kulture en historiese plekke en is ook 'n gewilde onspanningsfasiliteit. Geniet die dag.

Kaap de Goede Hoop Natuurreservaat is na Kruger N.P. het meest bezochte natuurreservaat van het land. Het behoort tot de rijkste botanische gebieden ter wereld. Het werd tot reservaat uitgeroepen ter bescherming van het 'fijnbos', vele soorten heesters en struiken, waaronder een aantal zeldzame planten.

We vervolgen de weg tot Cape Point, het verst gelegen punt dat met de auto bereikt kan worden. Van daaruit gaan we de omge-

ving te voet verkennen. Bijna alle toeristen hebben deze plek op hun lijstje staan en dat is te merken!

Het is een bijzondere plek, want ondanks dat het niet het zuidelijkste puntje van het Afrikaanse continent is, zoals nogal eens beweerd wordt, is het er prachtig.

Er vliegen in het gebied rondom de kaap allerlei vogels, waaronder albatrossen, jan-van-gents, stormvogels en meeuwen. In de oceaan zijn walvissen, dolfijnen en zeehonden waar te nemen. Er leven Kaapse bergzebra's, bontebokken en elandantilopen in het reservaat. Het meest opmerkelijke is een kolonie (brutale) bavianen die zich aan de omstandigheden hebben aangepast en van zeevoedsel leven.

Als we met de verrekijker aan het walvis-spotten zijn, loopt een zwarte Afrikaanse familie (ongeveer tien personen) steeds in onze nabijheid. Als wij verder lopen, doen zij dat ook. Als ik naar ze kijk, kijken zij ook en lachen. Ineens heb ik door waarom wij deze aandacht krijgen. De verrekijker heeft hun belangstelling! Een van de jongeren heeft alle moed verzameld en komt naar ons toe. Hij vraagt of hij er ook eens door mag kijken. Natuurlijk mag dat! De hele familie maakt van de gelegenheid gebruik. Ze gaan zelfs keurig in de rij staan tot ze aan de beurt zijn. Ondertussen wordt er druk met elkaar en met ons gepraat. De wat oudere jeugd spreekt redelijk Engels en stelt vragen zoals waar we vandaan komen en of we hier zijn met de auto. Wij vertellen dat we met het vliegtuig vanuit Nederland gekomen zijn en in Kaapstad een auto hebben gehuurd. Het vliegen vinden ze interessant.

Lou vraagt of ze weten waar Nederland ligt. Nee, dat weten ze niet, maar als hij zegt: "Ajax, Amsterdam", beginnen ze allemaal door elkaar te praten en worden ze hevig enthousiast. Dat is bekend; Ajax kennen ze wel! *Sokker* is een belangrijke sport in Zuid-Afrika. Sport is sowieso erg belangrijk en wordt zowel door zwart als blank veel beoefend. We hebben iets gemeenschappelijks ontdekt en daar wordt dan ook uitbundig over doorgepraat.

Een van de meisjes vertelt dat ze voor dit uitje gezamenlijk hebben gespaard. Het is de eerste keer dat ze een tripje buiten hun woonplaats (in de buurt van Sun-City) maken en ze hebben er duidelijk plezier in. De vrolijkheid en blijdschap zijn van hun gezichten af te lezen. Nadat ieder zijn blik door de verrekijker heeft laten gaan, nemen we na uitgebreid handen schudden afscheid.

Daarna trekken wij de stoute schoenen aan en beginnen aan de tocht naar het uiterste punt van het schiereiland. Het is een flinke klim die door de harde wind extra wordt bemoeilijkt. We hebben geluk dat de regen ondertussen is gestopt. Een steile weg gaat over in traptreden. Onderweg blijven we af en toe even stilstaan om van het uitzicht te genieten. Terwijl we kijken, kunnen we weer op adem komen.

Eenmaal boven kijken we neer op de 209 meter lagergelegen Atlantische Oceaan die hevig tegen de rotsen beukt. Het is een prachtig weids panorama waar we even stil van worden. Op deze plek ligt de oorsprong van de legende *De vliegende Hollander*: in 1641 was er een zware storm. Het schip van kapitein Van der Decken sloeg lek op de rotsen en zonk. Tijdens het ondergaan bezwoer de kapitein dat hij om de Kaap zou varen, al duurde zijn tocht eeuwig. Meerdere vuurtorenwachters, opvarenden van schepen en toeristen hebben sindsdien het spookschip voorbij zien komen.

We blijven niet zo lang boven. Door de enorm harde wind is het koud. Ook zijn we niet zo gecharmeerd van de mensenmassa die ondertussen met de Vliegende Hollander (een bus op rails) naar boven is gekomen en op indringende wijze een plaatsje met ruim zicht probeert te bemachtigen.

Door de klim en afdaling hebben we enige energie verbruikt en een hongerig gevoel gekregen. Er is een cafetaria waar ze wat versnaperingen verkopen. Onze keus valt op een *toebroodjie*. We gaan met onze boterhammen in de hand op zoek naar een plek waar we even kunnen zitten. Uiteindelijk vinden we een bank die wat achteraf staat. Het is er niet zo druk als op het terras en daarom lijkt het ons wel wat.

We zitten nauwelijks of we worden plotseling omgeven door een zwerm grote, glimmende vogels. Waar ze zo gauw vandaan komen, is een raadsel, maar binnen korte tijd ziet het letterlijk en figuurlijk zwart van de vogels. Ze zitten overal, naast ons op de bank, boven en achter ons, in de bomen en struiken, tot op de grond dicht bij onze voeten. We zijn volledig ingesloten. Ze zijn ontzettend brutaal en niet weg te jagen. Als we met onze armen zwaaien of in onze handen klappen, vliegen ze even op maar zitten zo weer op de plek waar ze voorheen zaten. Ik voel me niet echt op mijn gemak. Het scheelt niet veel of ze zitten op mijn schoot.

Ik pak de boterham en wil er een hap van nemen, maar ineens vliegt er een vogel mijn richting uit. Ze slaat tijdens de vlucht met haar poten tegen de boterham in mijn hand, die al dicht bij mijn mond is. Ik schrik en door de klap valt de boterham op de grond. Daar is het natuurlijk allemaal om te doen. En ja hoor, het is een grote vogelcompetitie met veel gefladder en luidruchtig gekwetter. Voor ik de kans krijg om van de schrik te herstellen zijn alle vogels en de boterham verdwenen. We hebben het gevoel meegegaan te hebben aan een opname voor de film *The Birds* van Alfred Hitchcock. Het is niet natuurlijk dat vogels zo reageren. Voor deze reactie is de mens verantwoordelijk, de regels worden met enige regelmaat overtreden. Hij houdt zich immers niet aan de regels, ondanks dat er overal aangeplakt staat: *'Moenie die diere voer nie'*!

Op de terugweg nemen we de andere kustweg. We komen langs de historische havenplaats Simon's Town en passeren Fish Hoek. Dit stadje heeft een bijzondere verordening. In 1818 stelde Lord Charles Somerset de maatregel in dat er geen alcohol verkocht en gedronken mocht worden. De Britse gouverneur was namelijk bang dat het stadje als toevluchtsoord voor zuipende zeelieden gebruikt zou worden. Tot op de dag van vandaag bestaat die verordening en er zijn geen slijterijen of bars te vinden.

Na Fish Hoek steken we via Sun Valley over naar Chapman's Point om richting de Nationale Botanische Tuinen van Kirstenbosch te gaan. Deze liggen op de oostelijke helling van de Tafelberg en behoren tot de mooiste tuinen ter wereld. Het tuinencomplex is 560 hectare groot en er is een grote verscheidenheid aan inheemse planten-, boom- en palmsorten.

Met gebruik van de plattegrond kunnen we onze route zelf bepalen. We komen prachtige bloemen en planten tegen, waaronder protea's, erica's, pelargoniums, varens en vele andere soorten met (voor ons) onbekende Latijnse namen. Het gehele jaar door staan er gewassen in bloei. Mede daardoor zien we veel vogels, de een nog kleurrijker en mooier dan de ander.

Wat ons opvalt, is het braillepad. Slechtzienden en blinden worden met behulp van een gespannen touw langs het pad geleid, waar verschillende soorten voornamelijk geurende

planten en bloemen staan. De naam en de beschrijving zijn op de erbij geplaatste borden in brailleschrift weergegeven.

Op de grasvelden en tussen de bloemperken zien we enkele bruidsparen die de tuinen kennelijk uitgezocht hebben om er een fotoreportage te laten maken. De omgeving leent zich daar natuurlijk prima voor. Alle bruiden, zowel blank als zwart, zijn stuk voor stuk traditioneel gekleed in een lange, wijde, witte japon met sluier, gemaakt van veel tule, kant en strikken. De mannen zijn gestoken in een keurig blauw of zwart kostuum. Bruidsmeisjes en -jongetjes huppelen er vrolijk omheen. Ook de families zijn hierbij aanwezig en staan glimlachend op een afstand toe te kijken. Het is een kleurrijk schouwspel.

We drinken nog wat in een klein restaurantje. Ik lees op een aanplakbiljet dat er op bepaalde dagen concerten en andere evenementen plaatsvinden, waarbij je tijdens de uitvoering op de grasvelden tussen de bloemperken mag picknicken. Dat is bijzonder!

We gaan weer richting Kaapstad. De auto parkeren we bij het hotel en we gaan *inkopies doen*, waaronder een flesje heerlijke Zuid-Afrikaanse wijn.

Weer terug in het hotel gaan we naar de receptie om een nacht bij te boeken, maar schrikken ons wild van de prijs die gevraagd wordt. Het is normaal dat een nacht bijboeken duurder is dan wanneer deze vooraf gereserveerd is, maar dit is een abnormaal hoog bedrag. Uiteindelijk, na wat onderhandelen, lukt het ons de prijs omlaag te krijgen. Op onze kamer nemen we een uitgebreide *stort* en genieten daarna van het wijntje dat we gekocht hebben.

Tegen etenstijd willen we *gaan uiteet*. Het wordt een Chinees restaurant. Terwijl wij een *eetluswekkertje* drinken, komen er een man en vrouw binnen, die aan het tafeltje naast ons gaan zitten. Ze installeren zich, het tasje wordt aan de stoel gehangen, het servet verhuist alvast van de tafel naar de schoot, ze kijken elkaar aan en praten wat, intussen spelend met het bestek. Zo blijven ze een tijdje zitten, want er komt niemand om de bestelling op te nemen. Als toeschouwer is het vermakelijk om te zien hoe ze reageren. Op een gegeven moment worden ze er zich van bewust dat het wel erg lang duurt voordat er iemand komt. Ze worden onrustig, stilzitten is er niet meer bij. Er wordt heen en weer geschoven op de stoelen, ze kijken steeds om zich heen en terwijl ze samen praten, wordt

hun blik steeds bozer. Het duurt niet lang of ze staan op. De servetten worden met kracht op tafel gegooid en het tasje van de stoel gerukt. Met driftige stappen en veel *bohaai* lopen ze naar de balie waar ze hun verhaal doen. Dit gaat op een zeer luidruchtige toon zodat alle bezoekers van het restaurant woordelijk mee kunnen genieten. Een onprettige manier om ongenoegen kenbaar te maken, maar de klacht is wel terecht. Ze gaan nog steeds luid mopperend richting deur, die ze met een flinke klap achter zich dichttrekken, zodat het aanwezige glas in de deur rinkelt.

Wij moeten verschillende malen om onze rekening vragen. Wanneer de manager dit uiteindelijk ontdekt, blijft hij zich verontschuldigen. Hierdoor verandert er natuurlijk niets. Hij kan beter zorgen dat zijn personeel beter wordt opgeleid, maar dit alles ligt nogal gevoelig in Zuid-Afrika. Er wordt een inhaal-slag gemaakt door de zwarte bevolking om arbeidsplaatsen te vullen. Begrijpelijk, maar er zijn nog te weinig mensen die de juiste opleiding hebben. Dus voorlopig zit de goede man nog niet op de juiste plek, en er zal nog wel een generatie overheen gaan voordat alles gaat zoals het moet.